

## การสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย

### (Creating Opportunities in the Silver Economy)

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่สิบแปด ได้พิจารณารายงานการพัฒนานโยบายสาธารณะ เรื่อง การสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating Opportunities in the Silver Economy)<sup>๑</sup>

**ตระหนักว่า** ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว จากอัตราการเกิดที่ลดลงและการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุ โดยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทยส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ (ประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด) และคาดว่าจะเข้าสู่การเป็น “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” ในปี ๒๕๗๖ (ประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ ๒๘ ของประชากรทั้งหมด) ในขณะที่สัดส่วนวัยแรงงานจะลดเหลือเพียงร้อยละ ๕๘ และวัยเด็กเหลือเพียงร้อยละ ๑๔ ซึ่งแม้ว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

**เห็นว่า** การเข้าสู่สังคมสูงวัยยังเป็นโอกาสในการเกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ในลักษณะ “เศรษฐกิจสูงวัย หรือ Silver Economy” ซึ่งหมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่สร้างมูลค่าจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ โดยมองผู้สูงอายุทั้งในฐานะผู้บริโภคสินค้าและบริการ และในฐานะผู้ผลิตจากการเป็นแรงงานหรือผู้ประกอบการ บนฐานภูมิปัญญาและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจะช่วยสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพผ่านการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่การลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของภาครัฐในระยะยาว

**ชื่นชมว่า** ทุกภาคส่วนเห็นถึงความสำคัญ และมีการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยในทุกมิติและทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นระบบ อาทิ การพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมผ่านการมีกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) การพัฒนาระบบดูแลระยะยาว (long-term care) และการออกแบบอารยสถาปัตย์ (universal design) อีกทั้ง ได้กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศผ่านยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตและพลังทางสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ฉบับที่ ๑๓ ที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาประชากรเพื่อการพัฒนาประเทศระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๘๐) ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ รวมถึงแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ที่สะท้อนวิสัยทัศน์ในการดูแลผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน

**ชื่นชม** ความมุ่งมั่นของหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กร

<sup>๑</sup> เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๑๘ / หลัก ๑

1 ปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มุ่งขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมและยกระดับ  
2 ศักยภาพ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

3 **หวังไว้ว่า** แม้จะมีความพยายามอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้ง  
4 การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ แต่ยังคงมีความท้าทายหลายประการต่อการสร้างโอกาสในเศรษฐกิจสูงวัย โดยเฉพาะ  
5 ในมิติของการสร้างศักยภาพของผู้สูงอายุให้คงอยู่ในตลาดแรงงานและมีรายได้เพียงพอ การเข้าถึงสินค้าและบริการ  
6 ที่เป็นธรรม การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ รวมถึงการสื่อสารต่อสาธารณะเพื่อให้เห็น  
7 โอกาสและเกิดการร่วมขับเคลื่อนในเศรษฐกิจสูงวัยอย่างแท้จริง

8 **เห็นว่า** การที่ประเทศไทยเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์และกำลังก้าวสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดในอนาคต  
9 อันใกล้เป็นทั้งความท้าทายและโอกาสที่สำคัญของประเทศ ดังนั้น เพื่อใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง  
10 ประชากรของไทย การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสูงวัยอย่างจริงจังจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งต้องอาศัยการสร้างร่วมมือ  
11 จากทุกกลุ่มวัยและทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อมุ่งสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ตอบสนอง  
12 ความต้องการของผู้สูงอายุ ทั้งในฐานะผู้บริโภคสินค้าและบริการ และในฐานะแรงงาน หรือผู้ประกอบการ  
13 จึงเห็นชอบต่อกรอบทิศทางนโยบาย (Policy Statement) ดังนี้

14 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของไทยนำมาซึ่งความท้าทายต่อการขาดแคลนประชากรวัย  
15 แรงงาน และความมั่นคงในชีวิตของผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความท้าทายยังสามารถ “สร้างโอกาส  
16 ในเศรษฐกิจสูงวัย (Creating Opportunities in the Silver Economy)” ที่จะพลิกโฉมผู้สูงอายุจากกลุ่ม  
17 เปราะบางให้กลายเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ทั้งในฐานะผู้บริโภคสินค้าและบริการ และ  
18 ในฐานะแรงงาน หรือผู้ประกอบการ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจสูงวัยอย่างเต็ม  
19 ศักยภาพ และมีสุขภาวะที่ดี แนวนโยบายจึงจะมุ่งเน้นการสร้างโอกาสและการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุให้  
20 คงอยู่ในตลาดแรงงานและมีรายได้เพียงพอ การสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงสินค้าและบริการที่จำเป็น  
21 สำหรับผู้สูงอายุ การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ<sup>๒</sup> รวมทั้งการสื่อสารเพื่อสร้างพลัง  
22 ขับเคลื่อนในเศรษฐกิจสูงวัย ทั้งนี้ การขับเคลื่อนแนวนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้อง  
23 อาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและทุกกลุ่มวัย เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ตอบสนองความ  
24 ต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง ตลอดจนการสร้างที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะ  
25 ยาวต่อไป

26 โดยมีสาระสำคัญประกอบกรอบทิศทางนโยบาย ดังนี้

27 ส่วนที่ ๑ : การสร้างโอกาสและการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุให้คงอยู่ในตลาดแรงงานและมีรายได้เพียงพอ

28 ๑.๑ การเร่งจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ  
29 การทำงานของผู้สูงอายุ เช่น พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ พ.ร.บ.

<sup>๒</sup> การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ หมายถึง การพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม

ประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... และร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองผู้รับ  
งานไปทำที่บ้าน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดย (๑) ปรับเงื่อนไขและสร้างแรงจูงใจที่ช่วยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วน  
ท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน มีการจ้างงานผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น โดยคำนึงถึงศักยภาพที่มีอยู่มากกว่า  
ข้อจำกัดด้านอายุหรือสภาพร่างกาย เพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในตลาดงาน และ (๒) ส่งเสริมให้แรงงาน  
สูงอายุสามารถเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และมาตรฐานการคุ้มครองที่จำเป็นในการประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

**๑.๒ การสนับสนุนแนวคิดอาชีพที่สอง (second job) และการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุคงอยู่ในตลาดงาน**  
เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถประกอบอาชีพต่อไป โดย (๑) ส่งเสริมการฝึกอบรม reskill/upskill/newskill  
ในทักษะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการของตลาดตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ เช่น การฝึกอบรม/การฝึกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ  
การผลิตสินค้าและการให้บริการด้านสุขภาพ การสร้างทักษะและความรอบรู้ด้านการดูแลสุขภาพ และ  
(๒) สร้างอาชีพจากความเชี่ยวชาญและภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ อาทิ การเป็นที่ปรึกษา นักบัญชี นักกฎหมาย บุคลากร  
ทางการแพทย์ ปราชญ์ชาวบ้าน และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น รวมทั้งการส่งต่อองค์ความรู้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่

**๑.๓ การพัฒนาระบบสนับสนุนให้ผู้สูงอายุเข้าถึงตลาดงานและช่องทางการสร้างรายได้** โดยมี  
(๑) พัฒนาแพลตฟอร์มกลางในการจับคู่งานสำหรับผู้สูงอายุ ผ่านการสร้างระบบนิเวศการทำงานอย่างครบวงจร  
ตั้งแต่การประเมินศักยภาพและประสบการณ์ในการทำงาน การพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะ (reskill/upskill/newskill)  
การจัดหางานที่เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของผู้สูงอายุ พัฒนาการจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการ  
สร้างกลไกสนับสนุนการทำงาน เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงตลาดงานและสามารถพัฒนาเป็นกำลังแรงงานได้ตลอดช่วงชีวิต  
(๒) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและระบบสนับสนุนที่จำเป็นสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจ (๓) ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่ม  
อาชีพผู้สูงอายุ และการรวมกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และ (๔) จัดหาช่องทางการจำหน่ายสินค้าและบริการ เช่น  
ตลาดนัดผู้สูงอายุ และแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ หรือเชื่อมโยงกับธุรกิจที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยว  
หัตถกรรมพื้นบ้าน และอาหารพื้นเมือง

## ส่วนที่ ๒ : การผลิตสินค้าและบริการที่เหมาะสมและเป็นธรรมกับผู้สูงอายุ

**๒.๑ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ** โดย (๑) พัฒนากลไกที่ช่วยให้  
ผู้ประกอบการ SMEs/SE/Startups เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างคล่องตัว (๒) ส่งเสริมให้สถาบันทางการเงินและ  
หน่วยบ่มเพาะธุรกิจมีการสนับสนุนผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นธุรกิจจนถึงระยะขยายตัว  
(๓) ขยายสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ (๔) สนับสนุนการ  
วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงการวิจัยทางการตลาด (market research) เพื่อสร้างนวัตกรรมในการ  
ผลิตสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ พร้อมพัฒนากลไกการเก็บรวบรวม เผยแพร่ และการใช้ประโยชน์จาก  
ข้อมูลวิจัย และ (๕) สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อห่วงโซ่คุณค่า (value chain)  
ในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรและได้มาตรฐานสำหรับผู้สูงอายุ

**๒.๒ การลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงสินค้าและบริการที่จำเป็นของผู้สูงอายุ** โดยมี (๑) กำกับดูแล  
ราคาสินค้าและบริการที่จำเป็น อาทิ ยา เวชภัณฑ์ และบริการดูแลผู้สูงอายุ (๒) พัฒนานวัตกรรมทางสังคมที่  
ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการที่จำเป็นได้ อาทิ ส่งเสริมการเข้าถึงระบบการเงินและการออมที่เป็น

1    มิตรต่อผู้สูงอายุ ปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของกลไกธนาคารเวลาให้ผู้สูงอายุสามารถนำเวลาจากกิจกรรมจิตอาสาที่  
2    สะสมไว้มาใช้แลกเป็นสินค้าและบริการได้ และ (๓) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบริการสาธารณะที่  
3    เป็นมิตรกับผู้สูงอายุโดยตรง (touchpoint) อาทิ กลุ่มบริการสาธารณะ ร้านอาหาร และแผนกลูกค้าสัมพันธ์ ให้มี  
4    ความรู้ความเข้าใจในหลักการให้บริการผู้สูงอายุ

### 5    ส่วนที่ ๓ : การสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ

6           **๓.๑ การสนับสนุนให้หน่วยงานท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาระบบนิเวศที่เหมาะสมและ**  
7   **เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ** โดย (๑) เร่งจัดทำข้อเสนอในการปรับแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการ  
8    บริหารงานท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการงบประมาณ การจ้าง  
9    บุคลากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดบริการสาธารณะ โดยเปิดโอกาสให้ อปท. สามารถจัดซื้อบริการ  
10   ให้ผู้สูงอายุบนฐานต้นทุนที่จ่ายได้ อาทิ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุระหว่างวัน (day care) และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแบบพักฟื้น  
11   (respite care) และ (๒) สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรท้องถิ่นให้เห็นความสำคัญของการสร้างโอกาสใน  
12   เศรษฐกิจสูงวัย และสามารถเป็นที่ปรึกษาด้านผู้สูงอายุ (senior advisor) ให้แก่คนในท้องถิ่นได้

13           **๓.๒ การสร้างเครือข่ายในการจัดบริการและดูแลผู้สูงอายุในชุมชนให้ได้มาตรฐาน** โดย (๑) สนับสนุน  
14   และพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจเพื่อสังคมและภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทีมบริการและดูแลผู้สูงอายุ  
15   ในชุมชน (๒) ส่งเสริมให้อาสาสมัครในพื้นที่ หรือผู้ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวมีความรู้และสามารถนำมาพัฒนาเป็น  
16   อาชีพได้ (healthcare in family) และ (๓) ยกระดับมาตรฐานการฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน  
17   และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยอาจพัฒนาเป็นระบบการสะสมเครดิตชั่วโมงการฝึกอบรม  
18   ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีหลักสูตรอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ และการปรับปรุงมาตรการในการกำหนดค่าตอบแทน  
19   ผู้ดูแลผู้สูงอายุให้เหมาะสม

20           **๓.๓ การนำร่องพื้นที่ต้นแบบเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสูงวัย** โดย (๑) เร่งจัดทำข้อเสนอในการ  
21   ปรับปรุงการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) โดย  
22   กำหนดตัวชี้วัดการประเมินในส่วนของการบริการสาธารณะ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน และร่วมขับเคลื่อน  
23   เศรษฐกิจ ให้ครอบคลุมมิติการพัฒนาเศรษฐกิจสูงวัยที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ อาทิ การสนับสนุนกิจกรรม  
24   ที่ส่งเสริมการสร้างรายได้ที่เพียงพอแก่ผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นมีการดำเนินการเรื่องเศรษฐกิจสูงวัยและคุณภาพ  
25   ชีวิตของผู้สูงอายุ (๒) จัดทำฐานข้อมูลชุมชนในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ระหว่างหน่วยงานใน  
26   พื้นที่ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำบทเรียนจากการพัฒนาไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของแต่ละชุมชน และ (๓)  
27   กำหนดกลไกขับเคลื่อนในระดับพื้นที่จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการ  
28   เป็นเจ้าของร่วมกัน อาทิ การให้คำปรึกษา การสนับสนุนข้อมูลการจ้างงานในพื้นที่ การอำนวยความสะดวกตามที่  
29   ผู้สูงอายุต้องการ และการช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน

### 30    ส่วนที่ ๔ : การสื่อสารเพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนในเศรษฐกิจสูงวัย

31           **๔.๑ การยกระดับการสื่อสารจากการ “สร้างการรับรู้” ไปสู่การ “สร้างความตระหนัก” ทางเศรษฐกิจสูงวัย**  
32    โดย (๑) ส่งเสริมการสื่อสารให้คนทุกช่วงวัยและกลุ่มผู้สูงอายุตระหนักว่าผู้สูงอายุเป็น “วัยที่มีพลังและศักยภาพ” สามารถ

1 เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ผ่านช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงได้ง่ายทั้งช่องทางหลัก  
2 สื่อสังคมออนไลน์ และผ่านช่องทางการสื่อสารของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น สมาองค์กรชุมชน วิชาชีพชุมชน และ  
3 อาสาสมัครประเภทต่าง ๆ ในชุมชน และ (๒) สื่อสารให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงโอกาสและสิทธิประโยชน์ในการจ้าง  
4 งานผู้สูงอายุ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการจ้างงานและการดึงพลังของผู้สูงอายุสู่การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจอย่างเป็น  
5 รูปธรรม

6 **๔.๒ การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ** โดย (๑) จัดทำฐานข้อมูลที่ครอบคลุมสินค้า  
7 และบริการสำหรับผู้สูงอายุเพื่อใช้ในการเผยแพร่ และ (๒) ออกแบบช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่  
8 สอดคล้องต่อความต้องการและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้สูงอายุ ลูกหลาน และผู้ดูแล เพื่อสร้างการรับรู้ถึง  
9 ผลกระทบและนวัตกรรมด้านสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุที่มีอยู่ในตลาด

10 **๔.๓ การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการในการเข้าถึงสินค้าและบริการของผู้สูงอายุ** โดยป้องกันและ  
11 คัดกรองผู้สูงอายุจากการให้ข้อมูลที่บิดเบือนหรือไม่เป็นจริง พร้อมทั้งพัฒนากลไกป้องกันมิฉ้อฉลที่หลอกลวง  
12 ผู้สูงอายุ เช่น การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครในพื้นที่เพื่อเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย หรือการพัฒนาและปรับปรุง  
13 กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายและธุรกิจออนไลน์อย่างเป็นธรรม การสร้างสัญลักษณ์รับรองมาตรฐาน  
14 สำหรับสินค้าและบริการที่เป็นมิตรและปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความมั่นใจและกระตุ้นการตัดสินใจซื้อ  
15 ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโตของเศรษฐกิจสูงวัย

## 16 **มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ**

17 ๑. เห็นชอบกรอบทิศทางนโยบาย และสาระสำคัญประกอบกรอบทิศทางนโยบาย “การสร้างโอกาส  
18 ในเศรษฐกิจสูงวัย” ตามที่เสนอมา

19 ๒. ขอให้มีการรายงานผลการขับเคลื่อนมติสมัชชาสุขภาพและติดตามวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อพัฒนานโยบาย  
20 สาธารณะให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๐